

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kümnes koda)

2. märts 2017*

Eelotsusetaotlus — Õigusalane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades — Kohtu- ja kohtuvälise dokumentide kättetoimetamine — Määrus (EÜ) nr 1393/2007 — Artiklid 8, 14 ja 19 — Menetluse algatusdokumendi kättetoimetamine kirja teel — Dokumendi tõlke puudumine — II lisa — Tüüpvorm — Puudumine — Tagajärjed — Kättetoimetamine vastuvõtuteatisega tähtkirjaga — Vastuvõtuteatise tagastamata jätmine — Dokumendi vastuvõtmine kolmanda isiku poolt — Menetluse kehtivuse tingimused

Kohtuasjas C-354/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal da Relação de Évora (Évora apellatsioonikohus, Portugal) 11. juuni 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 13. juulil 2015, menetluses

Andrew Marcus Henderson

versus

Novo Banco SA,

EUROOPA KOHUS (kümnes koda),

koosseisus: koja president M. Berger, kohtunikud E. Levits ja F. Biltgen (ettekandja),

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: ametnik V. Giacobbo-Peyronnel,

arvestades menetluse kirjalikus osas ja 7. juuli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Portugali valitsus, esindajad: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja R. Chambel Margarido,
- Hispaania valitsus, esindaja: J. García-Valdecasas Dorrego,
- Madalmaade valitsus, esindajad: M. Bulterman ja B. Koopman,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Wilderspin, P. Guerra e Andrade ja M. Farrajota,

olles 8. septembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* * Kohtumenetluse keel: portugali

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades („dokumentide kättetoimetamine“), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT 2007, L 324, lk 79).
- 2 Taotlus on esitatud Andrew Marcus Hendersoni ja Novo Banco SA vahelises vaidluses seoses hagiga, mille viimane esitas seetõttu, et A. M. Henderson jättis täitmata kaks poolte vahel sõlmitud äriruumide üürilepingut.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 1393/2007

- 3 Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks on määruse nr 1393/2007 eesmärk põhjenduse 2 kohaselt kohtumenetluste tõhustamine ja kiirendamine, võttes kasutusele kohtu- ja kohtuväliste dokumentide otse edastamise põhimõtte.
- 4 Artikli 1 lõike 1 kohaselt kohaldatakse määrust tsiviil- ja kaubandusajades, kui kohtu- või kohtuväline dokument tuleb kätteandmiseks edastada ühest liikmesriigist teise.
- 5 Määruse artikli 1 lõike 2 kohaselt ei kohaldata määrust, kui isiku, kellele tuleb dokument kätte toimetada, aadress ei ole teada.
- 6 Sama artikli 1 lõikes 3 on täpsustatud, et „[k]äesolevas määruses tähendab mõiste „liikmesriik“ liikmesriike, välja arvatud Taani“.
- 7 Määruse nr 1393/2007 II peatüki õigusnormid näevad ette kohtudokumentide edastamise ja kätteandmise erinevad viisid. Peatükk koosneb kahest jaotisest.
- 8 Selle peatüki 1. jaotis käsitleb edastamist liikmesriikide määratud asutuste „edastav asutus“ ja „vastuvõttev asutus“ vahendusel, mis on pädevad vastavalt dokumente edastama nende kättetoimetamiseks liikmesriigis ja selliseid teisest liikmesriigist pärit dokumente vastu võtma.
- 9 Selles jaotises on muu hulgas artikkel 8 „Dokumendi vastuvõtmisest keeldumine“, mille kohaselt:
„1. Vastuvõttev asutus teavitab adressaati, kasutades selleks II lisas esitatud tüüpvormi, et ta võib keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest vastuvõtmise ajal või tagastades dokumendi vastuvõtvale asutusele ühe nädala jooksul, kui see ei ole koostatud ühes järgmistest keeltest või kui sellele ei ole lisatud tõlget ühte järgnevatest keeltest:
a) keel, millest adressaat aru saab,
b) adressaatliikmesriigi ametlik keel, või kui nimetatud liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, kättetoimetamiskoha ametlik keel või üks selle ametlikest keeltest.“

2. Kui vastuvõttev asutus saab teada, et adressaat keeldub lõike 1 kohaselt dokumendi vastuvõtmisest, teavitab ta artiklis 10 sätestatud teatisega sellest viivitamata edastavat asutust ning tagastab taotluse ja dokumendid, mille tõlkimist nõutakse.

3. Kui adressaat on keeldunud lõike 1 kohaselt dokumendi vastuvõtmisest, võib dokumendi kättetoimetamisel tehtud vea parandada, toimetades vastavalt käesoleva määruse sätetele adressaadile kätte dokumendi, millele on lisatud tõlge ühte lõikes 1 sätestatud keeltest. Sellisel juhul on dokumendi kättetoimetamise kuupäev see kuupäev, millal dokument koos tõlkega toimetatakse kätte vastavalt adressaatliikmesriigi õigusele. Kui liikmesriigi õiguse kohaselt tuleb dokument kätte toimetada kindla tähtaja jooksul, loetakse taotluse esitaja suhtes arvessevõetavaks kuupäevaks algdokumendi kättetoimetamise kuupäeva, mis määratakse kindlaks vastavalt artikli 9 lõikele 2.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse ka 2. jaotises sätestatud kohtudokumentide edastamise ja kättetoimetamise viiside suhtes.

5. Lõike 1 kohaldamisel tuleb diplomaatilisel või konsulaaresindajal, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklile 13, või pädeval asutusel või isikul, kui dokument toimetatakse kätte vastavalt artiklile 14, teavitada adressaati sellest, et tal on õigus dokumendi vastuvõtmisest keelduda ning et keeldumise korral tuleb dokument nimetatud esindajatele, asutusele või isikule tagasi saata.“

10 Määruse nr 1393/2007 II peatüki 2. jaotis näeb ette „[m]uud kohtudokumentide edastamise ja kättetoimetamise viisid“, see tähendab edastamine konsulaar- või diplomaatiliste kanalite kaudu (artikkel 12), kättetoimetamine diplomaatiliste või konsulaaresindajate kaudu (artikkel 13), kättetoimetamine postiteenuseid kasutades (artikkel 14) ja otse kättetoimetamine (artikkel 15).

11 Määruse artikkel 14 näeb posti teel kättetoimetamise kohta ette:

„Igal liikmesriigil on õigus toimetada kohtudokumendid postiteenuseid kasutades teises liikmesriigis elavale isikule otse kätte tähtkirjaga, mis antakse üle vastuvõtuteatise või muu võrdväärse dokumendi vastu.“

12 Määruse artikkel 19 „Kohtusse ilmumata jätnud kostja“ on sõnastatud nii:

1. Kui kohtukutse või sellega võrdväärne dokument tuli kättetoimetamiseks edastada teisele liikmesriigile käesoleva määruse sätete alusel ning kostja ei ole ilmunud kohtusse, ei tehta kohtuotsust, kuni on tõendatud, et:

- a) dokument on toimetatud kätte korras, mis on adressaatliikmesriigi õiguses ette nähtud dokumentide kättetoimetamiseks riigisisese kohtuasja puhul tema territooriumil asuvatele isikutele, või
- b) dokument on tegelikult kostjale isiklikult üle antud või toimetatud tema elu- või asukohta muul käesolevas määruses ettenähtud viisil

ning et kummalgi juhul on dokument kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et anda kostjale kaitsevõimalus.

2. Iga liikmesriik võib kooskõlas artikli 23 lõikega 1 teatada, et olenemata lõike 1 sätetest võib kohtunik teha otsuse ka siis, kui puudub dokumendi kättetoimetamisteatis, juhul kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) dokument on edastatud käesoleva määrusega ettenähtud viisil;

- b) dokumendi edastamisest on möödunud vähemalt kuus kuud ning asja arutav kohtunik loeb selle piisavaks;
- c) ei ole saadud ühtegi teatist, ehkki on võetud tarvitusele kõik mõistlikud abinõud selle saamiseks adressaatliikmesriigi pädevate asutuste või ametiisikute kaudu.

3. Olenemata lõigetest 1 ja 2 võib kohtunik kiireloomulistel juhtudel anda korralduse võtta ajutisi või kaitsemeetmeid.

4. Kui kohtukutse või sellega samaväärne dokument tuli kättetoimetamiseks edastada teisele liikmesriigile käesoleva määruse sätete alusel ning ilmumata jätnud kostja vastu on tehtud tagaseljaotsus, on kohtunikul õigus ennistada otsuse edasikaebamise tähtaeg, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) kostja ei saanud temast olenemata põhjustel dokumendist teada piisavalt aegsasti, et kaitseks valmistuda, või ei saanud kohtuotsusest teada õigel ajal, et edasi kaevata, ning
- b) kostja vastuväited ei ole selgelt alusetud.

Tähtaja ennistamise avalduse võib esitada üksnes mõistliku aja jooksul pärast seda, kui kostja on kohtuotsusest teada saanud.

Iga liikmesriik võib kooskõlas artikli 23 lõikega 1 teatada, et avaldust ei vaadata läbi, kui see esitatakse pärast teatises nimetatud tähtpäeva möödumist, mis peab olema vähemalt aasta alates kohtuotsuse tegemise kuupäevast.

[...]“.

13 Portugali Vabariik teatas vastavalt määruse nr 1393/2007 artiklile 23 järgmist:

„Artikkel 9. Kättetoimetamise kuupäev

Kui ei ole sätestatud teisiti, toimetatakse Portugali õigusnormide kohaselt dokumendid kätte tsiviilkohtumenetluse artiklis 166 ette nähtud viiepäevase tähtaja jooksul.

[...]

Artikkel 19. Kohtusse ilmumata jätnud kostja

Kuna Portugal ei kavatse kasutada artikli 19 lõikes 2 ette nähtud võimalust, ei saa Portugali kohtud sellele tugineda.

Portugal näeb ette üheaastase tähtaja alates vaidlustatud otsuse tegemise kuupäevast, mille jooksul võib esitada taotluse edasikaebamise tähtaja ennistamiseks (vt artikli 19 lõige 4).“

Määrus (EÜ) nr 44/2001

- 14 Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 09/04, lk 42) artikli 26 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Kohus peatab menetluse niikauaks, kuni on tõestatud, et kostjal on olnud võimalus menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument saada kätte piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, või on tõestatud, et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

3. Lõike 2 sätete asemel kohaldatakse nõukogu 29. mai 2000. aasta määrust (EÜ) nr 1348/2000 tsiviil- ja kaubandusajade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide Euroopa Liidu liikmesriikides kätteandmise kohta [EÜT 2000, L 160, lk 37; ELT eriväljaanne 09/01, lk 227], kui menetluse algatamist käsitlev või võrdväärne dokument tuli selle määruse kohaselt ühest liikmesriigist teise toimetada.“

- 15 Selle määruse artikli 34 punkt 2 näeb ette, et liikmesriigis tehtud otsust ei tunnustata teises liikmesriigis, kui „kostjale ei olnud menetluse algatamist käsitlevat dokumenti või võrdväärset dokumenti kätte toimetatud piisavalt aegsasti, et ta oleks saanud end kaitsta, välja arvatud juhul, kui kostja ei algatanud otsuse vaidlustamise menetlust siis, kui tal oli selleks võimalus“.

Määrus (EÜ) nr 805/2004

- 16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT 2004, L 143, lk 15; ELT eriväljaanne 19/07, lk 38), artikli 14 „Kättetoimetamine ilma võlgniku kättesaamistõendita“ lõikes 1 on sätestatud:

„Menetluse algatusdokumendi või sellega samaväärse dokumendi või mis tahes kohtukutse kohtuistungile võib kätte toimetada ühel järgmistest viisidest:

- a) isiklik kättetoimetamine võlgniku kodusel aadressil isikutele, kes elavad võlgnikuga samas leibkonnas või töötavad seal;

[...]“.

Portugali õigus

- 17 Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Código de Processo Civil) artikli 188 lõike 1 punktile e ei ole kättetoimetamine kehtiv, kui on tõendatud, et isikliku kättetoimetamise adressaat ei ole kättetoimetatava dokumendiga tutvunud temast sõltumatul põhjusel, teisisõnu, kui huvitatud isik on sama seadustiku artiklis 230 kehtestatud eelduse ümber lükanud.
- 18 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 189 alusel langeb siiski kättetoimetamise tühisuse põhjus ära, kui kostja osaleb menetluses, ilma et ta tugineks sellele puudusele.
- 19 Seadustiku artikli 191 lõikest 1 ilmneb, et ilma et see piiraks seadustiku artiklit 188, on kättetoimetamine tühine, kui seaduses ette nähtud vorminõuded ei ole täidetud.
- 20 Seadustiku artikli 191 lõike 2 kohaselt tuleb tühisuse väide esitada tähtaja jooksul, mis on määratud kättetoimetamiskirjas selleks, et esitada vastuväited menetluse algatusdokumendis hageja esitatud väidetele, või kui sellist tähtaega ei ole, siis menetluses esimesel võimalusel.

- 21 Põhikohtuasjas ei ole vaidlust selle üle, et see tähtaeg oli 20 päeva, see tähendab hagi tagamisel kohaldatav 10-päevane tähtaeg, millele lisandub 10 päeva seoses suurte vahemaadega, alates kuupäevast, mil menetluse algatusdokument loetakse kätte toimetatuks.
- 22 Seadustiku artikli 191 lõike 4 kohaselt võetakse tühiseks tunnistamise taotlus menetlusse vaid siis, kui kõnealune puudus võib kahjustada kättetoimetamise adressaadi kaitset.
- 23 Kohtumenetluse seadustiku artikli 228 „Isiklik kättetoimetamine kirja teel“ kohaselt:
- „1. Isiklik kättetoimetamine kirja teel toimub ametlikult heaks kiidetud vormis vastuvõtuteatisega tähtkirja saatmisega adressaadile tema elu- või töökohta; see sisaldab kõiki eelmises artiklis mainitud andmeid ning teadet kolmandale isikule, kes selle vastu võtab, et kui ta esimesel võimalusel adressaadile kirja üle ei anna, tekib tema vastutus analoogsetel tingimustel nagu pahauskse kasutuse korral.
2. Pärast vastuvõtuteatisele alla kirjutamist võib kirja üle anda dokumendi adressaadile või mis tahes muule adressaadi elu- või töökohas olevale isikule, kes kinnitab, et ta saab kirja adressaadile kiiresti üle anda.
3. Enne vastuvõtuteatisele alla kirjutamist tuvastab postiteenuse osutaja dokumendi adressaadi või kolmanda isiku, kellele ta kirja üle annab, isikusamasuse ja märgib üles isikutunnistusel või mis tahes muul isikusamasuse tuvastamist võimaldaval ametlikul dokumendil esitatud teabe.“
- 24 Selle seadustiku artikli 230 lõike 1 kohaselt loetakse, et tähtkiri, mis antakse üle vastuvõtuteatise vastu, kirja teel kättetoimetatuks vastuvõtuteatise allkirjastamise kuupäeval. Loetakse, et kättetoimetatav dokumenti sisaldav kiri on kätte toimetatud adressaadile isiklikult, isegi kui vastuvõtuteatisele on alla kirjutanud kolmas isik, ning eeldatakse, et kiri on adressaadile üle antud, kui adressaat ei ole tõendanud vastupidist.
- 25 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et dokumendi adressaat peab seega konkreetselt tõendama, et dokumenti ei ole talle temast sõltumatutel põhjustel kätte toimetatud või et seda tehti väidetust hilisemal kuupäeval.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 26 Eelotsusetaotlusest nähtub, et pangandusasutus Banco Espírito Santo SA, nüüd Novo Banco, mille asukoht on Portugalis, ning Iirimaa elav A. M. Henderson sõlmisid 2008. aastal kaks üürilepingut, mille ese oli kaks äripinda Portimão vallas (Portugal) asuvas hoones ja mille omanik oli see pangandusasutus.
- 27 Üürile antud vara anti A. M. Hendersonile üle, kes võttis need oma valdusesse lepingute allkirjastamise kuupäeval.
- 28 Kuna A. M. Henderson jättis tasumata üürisummad 2012. aastal ega pidanud kinni sellest ajast hilisematest maksetähtaegadest, siis nõudis Novo Banco temalt 28. veebruaril 2014 maksete tegemist, mille tasumise tähtpäev oli saabunud, ning märkis, et vastasel juhul ütleb ta lepingud üles.
- 29 Novo Banco teavitas A. M. Hendersoni poolte vahel sõlmitud lepingute ülesütlemisest 4. aprilli 2014. aasta tähtkirjaga.
- 30 Sel kuupäeval oli maksmata 20 437,03 eurot, kuid A. M. Henderson keeldus omanikule asjaomast vara üle andmast.

- 31 Novo Banco taotles, et Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus, Portugal) kohaldaks hagi tagamise abinõuna üürile antud vara kohtulikku üleandmist.
- 32 Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus) lasi hagiavalduse A. M. Hendersonile kätte toimetada vastuvõtuteatisega tähtkirjaga viimase aadressil Iirimaa.
- 33 Kuna vastuvõtuteatist ei tagastatud, esitas Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus) Portugali postiteenistusele teabenõude. Viimane vastas, et adressaatliikmesriigi Iirimaa postioperaatori tehtud arvutiregistri kannete kohaselt anti kiri adressaadile üle 22. juulil 2014.
- 34 Pärast seda, kui Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus) oli tõdenud, et A. M. Henderson ei ole reageerinud kohtusse ilmudes ja hagiavalduse esemeks olevat meedet vaidlustades, tegi ta otsuse, milles rahuldab Novo Banco nõude.
- 35 A. M. Henderson esitas 7. oktoobril 2014 selle kohtuotsuseotsuse peale apellatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule Tribunal da Relação de Évora (Évora apellatsioonikohus, Portugal), väites, et hagimenetluse algatusdokumendi kättetoimetamine on tühine.
- 36 Nimelt ei ole esiteks toimikus tähtkirja vastuvõtuteatist, selle puhul on tegemist Portugali õigusnormides ette nähtud vorminõude rikkumisega. Lisaks ei võtnud A. M. Henderson Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus) hagimenetluse algatusdokumenti vastu isiklikult ega tea, kes kättetoimetamiseks loetava kirja vastu võttis, mistõttu ei olnud ta tema suhtes algatatud menetlusest teadlik. Teiseks ei edastatud talle määruse nr 1393/2007 II lisas ette nähtud tüüpvormi. Seega ei teavitatud teda õigusest keelduda ainult Portugali keeles koostatud kohtudokumendi vastuvõtmisest, kuigi kõnesoleval juhul oli vajalik tõlge inglise või iiri keelde. Supremo Tribunal de Justiça (Portugali kõrgeim kohus) praktika kohaselt toob selline puudus aga kaasa kättetoimetamise tühisuse. A. M. Hendersoni sõnul oli kummagi puuduse puhul lisaks olulise vorminõude rikkumisele tegemist ka kaitseõiguste rikkumisega. Ainult uus vorminõuetele vastav kättetoimetamine oleks saanud need puudused kõrvaldada.
- 37 Eelotsusetaotluse esitanud kohus lükkas 29. jaanuari 2015. aasta otsuses kõik need argumendid tagasi ning jättis esimese astme kohtuotsuse muutmata.
- 38 A. M. Henderson esitas 13. veebruaril 2015 selle kohtuotsuse suhtes teistmisavalduse, väites, et otsus on vastuolus liidu õigusega ja täpsemalt määruse nr 1393/2007 nõuetega.
- 39 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on esiteks seisukohal, et vastuvõtuteatis, mida käesolevas asjas ei tagastatud, tõendab, et kohtudokument on selle adressaadile kätte toimetatud, ja määrab kindlaks kättetoimetamise täpse kuupäeva. Teiseks nendib see kohus, et A. M. Hendersonile saadetud tähtkirjaga ei olnud kaasas määruse nr 1393/2007 II lisas ette nähtud tüüpvormi, mistõttu ei teavitatud kostjat, et tal on õigus talle kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest keelduda.
- 40 Kohus palub esiteks selgitada, kas dokument, mille antud juhul esitas kättetoimetamise adressaadi elukohariigi postiteenistus, saab korrigeerida vastuväiteteatise puudumist, kuna see kannab tähtkirja vastu võtnud isiku allkirja ja vastuvõtmise toimumise kuupäeva.
- 41 Teiseks on tal tekkinud küsimus, kas määrusega nr 1393/2007 on kooskõlas siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt loetakse kirja teel kättetoimetamine kehtivaks, kui vastuvõtuteatisele on alla kirjutatud ja sellele on kantud kuupäev, isegi kui seda on teinud kolmas isik, kuna dokumendi adressaadi esitatava vastupidise tõendi esitamiseni eeldatakse, et kolmas isik andis tegelikult adressaadile kirja üle vastuvõtuteatisel märgitud kuupäeval, milleks käesoleval juhul oli 22. juuli 2014.

- 42 Kolmandaks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kas määruse nr 1393/2007 nõuetele vastavad siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette, et niisuguse olulise vorminõude täitamata jätmine nagu määruse nr 1393/2007 II lisas ette nähtud tüüpvormi puudumine peab kaasa tooma kättetoimetamise tühisuse, kuid tühisuse tuvastamine saab toimuda vaid siis, kui seda on taotletud samades õigusnormides ette nähtud tähtaja jooksul, milleks antud juhul on 20 päeva alates kuupäevast, mil kättetoimetamine toimunuks loeti.
- 43 Neil asjaoludel otsustas Tribunal da Relação de Évora (Évora apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas juhul, kui Portugali kohus, kes menetleb tsiviilasja teises Euroopa Liidu liikmesriigis elava kodaniku vastu, on andnud korralduse see kodanik nimetatud kohtumenetluse jaoks kohtusse kutsuda vastuvõtuteatisega tähtkirja teel ja vastavat vastuvõtuteatist ei ole tagastatud, võib Portugali kohus viidatud määrust [nr 1393/2007] ja selle aluseks olevaid põhimõtteid silmas pidades kirjaliku teate adressaadi elukohariigi postiteenistuse esitatud dokumentide põhjal, mis tõendavad vastuvõtuteatisega tähtkirja adressaadile üleandmist, asuda seisukohale, et see kohtukutse on kätte toimetatud?
2. Kas Portugali tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 230 kohaldamine esimeses küsimuses osutatud juhul on määruse [nr 1393/2007] ja selle aluseks olevate põhimõtetega vastuolus?
3. Kas Portugali tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 191 lõike 2 kohaldamine käesolevas kohtuvaidluses on määruse [nr 1393/2007] ja selle aluseks olevate põhimõtetega vastuolus?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

- 44 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus tõdes, et A.M. Hendersonile Tribunal de Comarca de Faro (Faro esimese astme kohus) menetluse algatusdokumendi kättetoimetamiseks tema elukohta Irimaal saadetud tähtkirjale ei olnud lisatud määruse nr 1393/2007 II lisas ette nähtud tüüpvormi.
- 45 Esiteks puudutab kolmas küsimus aga järeldusi, mille edastava liikmesriigi kohus peab sellisest puudusest tegema.
- 46 Teiseks ei ole juhul, kui sellele küsimusele tuleb vastata, et sellise puudusega kaasneb vastavalt Portugali õigusnormides selles küsimuses põhimõtteliselt ette nähtud kättetoimetamismenetluse tühisus, Euroopa Kohtul vaja teha otsust kahe esimese eelotsuse küsimuse kohta, mis käsitlevad kirja teel kättetoimetamise menetluse teatavaid aspekte.
- 47 Neid asjaolusid arvestades tuleb esimesena analüüsida kolmandat küsimust.

Kolmas küsimus

- 48 Kolmandas küsimuses palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused siseriiklikud õigusnormid, nagu on vaatluse all põhikohtuasjas ja mille kohaselt juhul, kui kohtudokument, mis on kätte toimetatud teise liikmesriigi territooriumil elavale kostjale, ei ole koostatud keeles, millest kostja aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles või kui liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, siis kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest, või sellele ei ole lisatud tõlget

sellesse keelde, toob määruse II lisas toodud tüüpvormi puudumine kaasa kättetoimetamise tühisuse, millele kostja peab siiski tuginema kindlaksmääratud tähtaja jooksul või menetluse alguses ja enne sisuliste vastuväidete esitamist.

- 49 Sellega seoses tuleb meenutada, et määrus nr 1393/2007 näeb artikli 8 lõikes 1 sõnaselgelt ette kättetoimetatava dokumendi adressaadi õiguse dokumendi vastuvõtmisest keelduda põhjusel, et dokument ei ole koostatud keeles, millest ta peaks aru saama, või kui sellele ei ole lisatud tõlget sellesse keelde.
- 50 Selles kontekstis on Euroopa Kohus juba leidnud, et võimalus kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest keelduda on dokumendi adressaadi õigus (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 49, ja kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 61).
- 51 Nagu Euroopa Kohus on juba samuti rõhutanud, tuleneb õigus keelduda kättetoimetatava dokumendi vastuvõtmisest vajadusest kaitsta dokumendi adressaadi kaitseõigusi vastavalt õiglase kohtumenetluse suhtes kehtivatele nõuetele, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus ja Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikes 1 (vt selle kohta kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 73). Kuigi määruse nr 1393/2007 põhieesmärk on kohtumenetluste tõhustamine ja kiirendamine ning hea õigusmõistmise tagamine, on Euroopa Kohus nimelt leidnud, et neid eesmärke ei tohi saavutada ükskõik millisel viisil nende dokumentide adressaatide selliseid kaitseõigusi nõrgendades (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 30 ja 31, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punktid 48 ja 49).
- 52 Seega on oluline tagada mitte ainult see, et dokumendi adressaat asjaomase dokumendi tegelikult kätte saab, vaid ka see, et tal oleks võimalik tema suhtes välisriigis algatatud menetluse tähendusest ja ulatusest õigesti aru saada, et tõhusalt oma kaitset ette valmistada ja edastava liikmesriigi kohtus oma õigusi kaitsta (kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 50).
- 53 Selleks et seda määruse nr 1393/2007 artikli 8 lõikes 1 ette nähtud keeldumise õigust saaks tõhusalt kasutada, tuleb dokumendi adressaati sellest õigusest eelnevalt kirjalikult teavitada (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 50 ja 54, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punktid 62 ja 66).
- 54 Määrusega nr 1393/2007 loodud süsteemis antakse see teave talle määruse II lisas toodud tüüpvormi abil (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 50, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 62).
- 55 Mis puudutab ulatust, mida tuleb selle tüüpvormi puhul tunnustada, siis on Euroopa Kohus juba leidnud, et määrus nr 1393/2007 ei näe ette ühtegi tüüpvormi kasutamise erandit (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 45, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 59).
- 56 Selle kaalutluse põhjal ja määruse nr 1393/2007 II lisas sisalduva tüüpvormi eesmärgist, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 53 ja 54, järeldas Euroopa Kohus, et vastuvõttev asutus peab kõikidel juhtudel ja selles osas hindamisruumi omamata teavitama dokumendi adressaati tema õigusest dokumendi vastuvõtmisest keelduda, kasutades teavitamiseks alati kõnealust tüüpvormi (kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 58, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 68).

- 57 Juhul kui vastuvõttev asutus, kes peab akti kätte toimetama teises liikmesriigis elavale adressaadile, ei ole lisanud määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi, ei too see kaasa kättetoimetatava dokumendi või kättetoimetamise menetluse tühiseks tunnistamist, kuna selline tagajärg oleks vastuolus määruse eesmärgiga näha liikmesriikide vahel tsiviil- ja kaubandusajades ette dokumentide otse, kiiresti ja tõhusalt edastamise põhimõtte (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 60–66).
- 58 Kuna tüüpvormi edastamine on oluline vorminõue, mille eesmärk on tagada dokumendi adressaadi kaitseõigused, peab vastuvõttev asutus selle puuduse kõrvaldama määruse nr 1393/2007 sätete alusel. Seega peab vastuvõttev asutus viivitamata teavitama dokumendi adressaati määruse artikli 8 lõike 1 alusel tüüpvormi abil tema õigusest dokumendi vastuvõtmisest keelduda (vt selle kohta kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punktid 67, 70, 72 ja 74, ning kohtumäärus, 28.4.2016, Alta Realitat, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 71).
- 59 Ehkki kohtuasjad, milles tehti 16. septembri 2015. aasta kohtuotsus Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603) ning 28. aprilli 2016. aasta kohtumäärus Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316), puudutasid määruse nr 1393/2007 II peatüki 1. jaotise alusel dokumendi kättetoimetamise menetlust, mis oli seotud dokumendi edastamisega liikmesriikide määratud edastavate asutuste ja vastuvõtivate asutuste poolt, siis nagu nähtub sõnaselgelt määruse artikli 8 lõikest 4, kehtivad samad eeskirjad siiski sama peatüki 2. jaotises silmas peetud kohtudokumentide kättetoimetamise viiside suhtes.
- 60 Sellest järeldub, et esiteks on määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi kasutamine kohustuslik ja süstemaatiline määruse II peatüki 2. jaotises silmas peetud kättetoimetamise viiside puhul ning teiseks ei too selle kohustuse rikkumine kaasa kättetoimetatava dokumendi ega kättetoimetamise menetluse tühisust.
- 61 Nii on see eelkõige nagu põhikohtuasjas käsitletaval juhul kättetoimetamise korral postiteenuste vahendusel nimetatud määruse II peatüki 2. jaotises asuva artikli 14 alusel.
- 62 Seega ei saa niisugused siseriiklikud õigusnormid nagu põhikohtuasjas määrust nr 1393/2007 rikkumata ette näha, et määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi edastamata jätmise toob kaasa tühisuse, isegi kui ühtlasi on ette nähtud, et seda võib korvata teatava aja möödumine või dokumendi adressaadi reaktsiooni puudumine.
- 63 Nimelt on niisugused õigusnormid, mis näevad määruse nr 1393/2007 II lisas toodud tüüpvormi edastamata jätmise põhimõttelise tagajärjena ette tühisuse, vaatamata nendele eranditele vastuolus määrusega kehtestatud süsteemile ja määrusega taotletava eesmärgiga, nagu märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 57 ja 60.
- 64 Nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 58, ei saa lisaks sellest, et dokumendi adressaat ei ole teatava aja jooksul esitanud sellise puuduse suhtes vastuväidet, teha mingit järeldust, sest vormi esitamata jätmist arvestades ei saa olla kindel, et huvitatud isik on tegelikult teada saanud oma õigusest kättetoimetamisest keelduda.
- 65 Seega saab edastama jätmisest tulenevat teavitamata jätmist korvata ainult sellega, et võimalikult kiiresti ja määruse nr 1393/2007 alusel antakse üle määruse II lisas toodud tüüpvorm.
- 66 Igal juhul ja nagu Euroopa Kohus õigesti märkis, ei ole niisugused õigusnormid nagu põhikohtuasjas kooskõlas määruse artikli 19 lõikega 4.
- 67 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised õigusnormid, nagu on vaatluse all põhikohtuasjas ja mille kohaselt juhul, kui kohtudokument, mis on kätte toimetatud teise liikmesriigi territooriumil elavale kostjale, ei ole koostatud keeles, millest kostja aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus

keeles või kui liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, siis kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest, või sellele ei ole lisatud tõlget sellesse keelde, toob määruse II lisas toodud tüüpvormi puudumine kaasa kättetoimetamise tühisuse, isegi kui kostja peab sellele tuginema kindlaksmääratud tähtaja jooksul või menetluse alguses ja enne sisuliste vastuväidete esitamist.

- 68 Määrus nõuab seevastu, et selline puudus tuleb kõrvaldada määruse sätete alusel, edastades huvitatud isikule nimetatud määruse II lisas toodud tüüpvormi.

Esimene ja teine küsimus

- 69 Kolmandale küsimusele antud vastust arvestades peab Euroopa Kohus langetama otsuse ka esimese ja teise küsimuse kohta.
- 70 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et postiteenuste kaudu menetluse algatusdokumendi kättetoimetamine on kehtiv, kuigi saatjale ei ole tagastatud tähtkirja vastuvõtuteatist ja kuigi ilmneb, et kirja võttis vastu mitte dokumendi adressaat, vaid kolmas isik.
- 71 Nendele küsimustele vastamiseks tuleb kõigepealt märkida, et määruses nr 1393/2007 on ammendavalt ette nähtud kohtudokumentide kättetoimetamise eri viisid, millele kohaldatavad normid on ette nähtud nende vahel hierarhilist suhet kehtestamata (vt selle kohta kohtuotsused, 9.2.2006, Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96, punktid 20–22, ning 19.12.2012, Alder (C-325/11, EU:C:2012:824, punktid 31 ja 32). Edastamise viiside hulgas on edastamine postiteenuste teel, mis on vaatluse all põhikohtusjas ja mis on peamiselt nimetatud määruse artikli 14 ese.
- 72 Euroopa Kohus on juba leidnud, et määruse nr 1393/2007 sätteid tuleb tõlgendada nii, et igal konkreetsel juhul saaksid tagatud õiglane tasakaal hageja ja dokumendi adressaadist kostja õiguste vahel, ühitades kohtudokumentide tõhusa ja kiire edastamise eesmärgi nõudega tagada adressaatide kaitseõiguste piisav kaitse ning seda muu hulgas tänu tagatisele, et dokumendid on tegelikult kätte saadud (kohtuotsus, 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 73 Viimati nimetatud nõuded on eriti olulised menetluse algatusdokumendi kättetoimetamise korral nagu põhikohtuasjas, sest dokumendi adressaati tuleb teavitada tema suhtes teises liikmesriigis algatatud kohtumenetlusest ning selleks, et ta saaks aru tema suhtes esitatud hagi tähendusest, ulatusest ja eelkõige tähtaegadega seotud menetlusnormidest, et ta saaks ennast tõhusalt kaitsta.
- 74 Kahe esimese küsimuse selle aspekti osas, mis puudutab seda, et selle tähtkirja vastuvõtuteatist, millega menetluse algatusdokument kätte toimetati, ei tagastatud asutusele, mis edastavas liikmesriigis kättetoimetamise teostas, siis tuleb märkida, et määrus nr 1393/2007 näeb artiklis 14 ette, et kohtudokumendid toimetatakse postiteenuseid kasutades teises liikmesriigis elavale isikule kätte üldjuhul vastuvõtuteatiseiga tähtkirjaga.
- 75 Liidu seadusandja oli nimelt seisukohal, et sellised vorminõuded tagavad adressaadile, et ta saab kättetoimetatavat akti sisaldava kirja tegelikult kätte ning see on ühtlasi saatja jaoks usaldusväärne tõend, et menetlus on olnud nõuetekohane.
- 76 Täpsemalt võimaldab tähtkiri jälgida adressaadile kättetoimetamise eri etappe. Vastuvõtuteatis, mis täidetakse ajal, mil adressaat või olenevalt olukorrast tema esindaja kirja kätte saab, sisaldab teavet üleandmise kuupäeva, koha ja kirja vastu võtnud isiku kohta ning tema allkirja. Vastuvõtuteatis tagastatakse seejärel saatjale, kes saab nii sellest teabest teada, ning tal on võimalik seda vaidlustamise korral tõendada.

- 77 Tähtkirja vastuvõtuteatis on seega tõend vastuvõtvas liikmesriigis adressaadi poolt kättetoimetatava kohtudokumendi vastuvõtmise kohta ning tõend selle dokumendi üleandmise viisi kohta.
- 78 Nagu nähtub aga määruse nr 1393/2007 artikli 14 sõnastusest endast, ei pea postiteenuseid kasutades kättetoimetamine tingimata toimuma vastuvõtuteatisega tähtkirja saatmisega.
- 79 Nimelt on selles sättes täpsustatud, et kättetoimetamine võib toimuda vastuvõtuteatisega tähtkirjaga „muu võrdväärse dokumendiga“.
- 80 Selle artikli 14 mõttes väljendi „muu võrdväärne dokument“ tähenduse ja ulatuse kindlakstegemiseks tuleb täpsustada, et tulenevalt selle sätte eesmärgist, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktides 75–77, võib „muuks võrdväärseks dokumendiks“ kvalifitseerida kohtudokumendi kättetoimetamise mis tahes viisi, mis kättetoimetamist tõendab ja mis pakub vastuvõtuteatisega tähtkirjaga sarnaseid tagatiseid.
- 81 Täpsemalt peab dokumendi edastamise alternatiivne viis olema sama kindel ja usaldusväärne kui vastuvõtuteatisega tähtkiri nii adressaadi poolt dokumendi vastuvõtmise kui vastuvõtmise asjaolude küsimuses.
- 82 Kohtumenetluste kiiruse huvides on nimelt oluline igal võimalusel tagada, et adressaat saab kättetoimetatava dokumendi tegelikult kätte ja et saatja saaks vastuvõtmist usaldusväärsel moel tõendada.
- 83 Vaidluse korral peab seega saatja dokumendi edastamise materiaalsete tõenditega tõendama kättetoimetamise menetluse nõuetekohasust, kusjuures edastava liikmesriigi kohus peab nende tõendite asjakohasust hindama juhtumi konkreetseid asjaolusid arvestades.
- 84 Sellest järeldub, et asjaolu, et käesolevas asjas ei tagastatud vastuvõtuteatist, ei muuda iseenesest kirja teel edastamise menetlust vigaseks, sest selle vorminõude võib asendada samaväärseid tagatiseid pakkuva dokumendiga.
- 85 Edastava liikmesriigi eelotsusetaotluse esitanud kohus peab siiski kontrollima, et sellega seoses esitatud tõendid kinnitavad, et adressaadile toimetati dokument sellistel asjaoludel, et tema kaitseõigused on tagatud.
- 86 Esimese ja teise küsimuse teise osa kohta, mis puudutab asjaolu, et käesolevas asjas võttis kättetoimetatavat dokumenti sisaldava tähtkirja adressaatliikmesriigis vastu mitte selle dokumendi adressaat, vaid kolmas isik, tuleb märkida, et määruse nr 1393/2007 artiklis 14 ei ole selle kohta sõnaselgelt midagi ette nähtud.
- 87 Siiski võib määruse artikli 19 lõike 1 punktist b järeldada, et kättetoimetatava dokumendi võib üle anda mitte ainult adressaadile isiklikult, vaid tema puudumise korral ka isikule, kes viibis tema elu- või asukohas.
- 88 Praktikas ei ole nimelt kostjale käest kätte üleandmine alati võimalik. Seetõttu ei välista määrus nr 1393/2007, et teatud olukorras võib dokumendi vastu võtta kolmas isik.
- 89 Sellisel juhul on siiski oluline tagada, et dokumendi adressaadi kaitseõiguste tõhusaks kaitseks vajalikud tagatised oleksid kõik garanteeritud.
- 90 Sellises olukorras, nagu on vaatluse all põhikohtuasjas ja kus kostja ei ilmunud kohtumenetluse avaistungile, mille toimumise kuupäev oli täpsustatud talle kirja teel kätte toimetatud dokumendis, on *a fortiori* nimelt esmatähtis kontrollida, et esiteks on kostja menetluse algatusdokumendi tegelikult

kätte saanud, võimaldades tal teada saada, et tema suhtes on teises liikmesriigis algatatud kohtumenetlus, ja teha kindlaks nõude ese ja alus, ning teiseks on tal olnud piisavalt aega oma kaitse ettevalmistamiseks.

- 91 Kohtusse ilmutata jätnud kostja õiguste niisugune kaitse, mis on täpsemalt ette nähtud määruse nr 1393/2007 artikli 19 lõikes 1, vastab lisaks eesmärgile, mida taotleavad õigusosalast koostööd tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevad muud liidu aktid nagu määrus nr 44/2001, mille artikli 34 punkt 2 eeldab samuti, et kostjale on dokument eelnevalt kätte toimetatud (vt selle kohta kohtumäärus, 28.4.2016, *Alta Realitat*, C-384/14, EU:C:2016:316, punkt 86 ja seal viidatud kohtupraktika, ning kohtuotsus, 7.7.2016, *Lebek*, C-70/15, EU:C:2016:524, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 92 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 36, on see, kas menetluse algatusdokument on kätte toimetatud nii, et kostja sai sellega tegelikult tutvuda, otsustava tähtsusega, et teha kindlaks, kas hiljem tehtud kohtulahendit saab lugeda täidetavaks.
- 93 Neid asjaolusid arvestades, kuigi kolmas isik võib kehtivalt kohtudokumendi adressaadi nimel ja arvel vastu võtta, peab see võimalus siiski olema jäetud selgelt piiritletud olukordadeks, et tagada võimalikult hästi adressaadi kaitseõigused.
- 94 Järelikult tuleb mõistet „elu- või asukoht“ määruse nr 1393/2007 tähenduses käsitada kui kohta, kus dokumendi adressaat tavapäraselt elab ja viibib.
- 95 Lisaks, sarnaselt sellele, mis on ette nähtud määruse nr 805/2004 artikli 14 lõike 1 punktis a vaidlustamata nõuetega seotud menetluse algatusdokumendi kättetoimetamise kohta, on kolmanda isiku õigus võtta kohtudokument vastu adressaadi asemel ainult adressaadi elu- või asukohas viibivatel täisealistel isikutel, kes on kas temaga samal aadressil elavad pereliikmed või sellel aadressil tema heaks töötavad isikud.
- 96 Nimelt on mõistlik arvata, et need isikud annavad dokumendi selle adressaadile ka üle.
- 97 See ei ole tingimata aga nii muude kolmandate isikute puhul, nagu kõrvalhoone elanik või samas hoones, kus asub adressaadi korter, elav isik. Kuna vastuvõtmine sellise kolmanda isiku poolt ei paku piisavaid tagatisi, et adressaati ka tegelikult ettenähtud tähtaegade jooksul teavitatakse, siis ei saa seda pidada piisavalt usaldusväärseks määruse nr 1393/2007 kohaldamise eesmärgil.
- 98 Igal juhul, isegi kui käesoleva kohtuotsuse punktides 93–96 nimetatud tingimused on täidetud ja kättetoimetamine on seega kehtiv, jääb dokumendi adressaadile võimalus tõendada kõikide tõenditega, mida on lubatud kasutada edastava liikmesriigi kohtus, et tal ei olnud tegelikult võimalik teada saada, et tema suhtes on teises liikmesriigis algatatud kohtumenetlus, või nõude eset ja alust kindlaks teha või tal ei olnud piisavalt aega oma kaitse ettevalmistamiseks. Selle kohtu ülesanne on hinnata nende tõendite asjakohasust, võttes nõuetekohaselt arvesse juhtumi kõiki asjaolusid.
- 99 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele kahele küsimusele vastata, et määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et menetluse algatusdokumendi kättetoimetamine postiteenuste kaudu on kehtiv, isegi kui:
- adressaadile kättetoimetatavat dokumenti sisaldav vastuvõtuteatisega tähtkiri asendati muu dokumendiga, tingimusel et see dokument pakub esitatava teabe ja tõendi küsimuses võrdväärseid tagatisi. Edastava liikmesriigi kohus peab kontrollima, et adressaat on dokumendi kätte saanud asjaoludel, mis tagavad tema kaitseõigused;
 - kättetoimetatavat dokumenti ei antud adressaadile üle isiklikult, tingimusel et see anti üle adressaadi tavapärasel elu- või asukohas viibinud täisealisele isikule, kes on tema pereliige või tema heaks töötav isik. Vajaduse korral peab adressaat tõendama kõikide tõenditega, mida on lubatud

kasutada edastava liikmesriigi kohtus, et tal ei olnud tegelikult võimalik teada saada, et tema suhtes on teises liikmesriigis algatatud kohtumenetlus, või nõude eset ja alust kindlaks teha või tal ei olnud piisavalt aega oma kaitse ettevalmistamiseks.

Kohtukulud

100 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kümnes koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades („dokumentide kättetoimetamine“), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on vaatluse all põhikohtuasjas ja mille kohaselt juhul, kui kohtudokument, mis on kätte toimetatud teise liikmesriigi territooriumil elavale kostjale, ei ole koostatud keeles, millest kostja aru saab, või vastuvõtva liikmesriigi ametlikus keeles või kui liikmesriigis on mitu ametlikku keelt, siis kättetoimetamiskoha ametlikus keeles või ühes selle ametlikest keeltest, või sellele ei ole lisatud tõlget sellesse keelde, toob määruse II lisas toodud tüüpvormi puudumine kaasa kättetoimetamise tühisuse, isegi kui kostja peab sellele tuginema kindlaksmääratud tähtaja jooksul või menetluse alguses ja enne sisuliste vastuväidete esitamist.

Sama määrus nõuab seevastu, et selline puudus tuleb kõrvaldada määruse sätete alusel, edastades huvitatud isikule määruse II lisas toodud tüüpvormi.

2. Määrust nr 1393/2007 tuleb tõlgendada nii, et menetluse algatusdokumendi kättetoimetamine postiteenuste vahendusel on kehtiv, isegi kui:

- adressaadile kättetoimetatavat dokumenti sisaldav vastuvõtuteatisega tähtkiri asendati muu dokumendiga, tingimusel et see dokument pakub esitatava teabe ja tõendi küsimuses võrdväärseid tagatisi. Edastava liikmesriigi kohus peab kontrollima, et adressaat on dokumendi kätte saanud asjaoludel, mis tagavad tema kaitseõigused;
- kättetoimetatavat dokumenti ei antud adressaadile üle isiklikult, tingimusel et see anti üle adressaadi tavapärasel elu- või asukohas viibinud täisealisele isikule, kes on tema pereliige või tema heaks töötav isik. Vajaduse korral peab adressaat tõendama kõikide tõenditega, mida on lubatud kasutada edastava liikmesriigi kohtus, et tal ei olnud tegelikult võimalik teada saada, et tema suhtes on teises liikmesriigis algatatud kohtumenetlus, või nõude eset ja alust kindlaks teha või tal ei olnud piisavalt aega oma kaitse ettevalmistamiseks.

Allkirjad